

Crimineel vonnisboek van Schoonhoven

1619

Getranscribeerd en bewerkt door drs. C. Doedeijns

Streekarchief Midden-Holland,

Toegangsnummer 1058, inv.nr. 84

Streekarchief Midden-Holland

p. 1**Rechtdach den 8en january anno 1619¹**presentibus Jan Aertsz. vander Grip
en de Gerrit Pouwelsz. Hulst, SchepenenWigbolt de Wael, Bailiuw van Schoonhoven
en de den Lande van Beloys, Eysscher
contraFloris Adriaensz. ende Adriaen Sas
gedaegdens eysch doen.

1e default

p. 1Idem requirant
contra

Jan Jansz. Vonck gerequireerde versoeck doen.

p. 1**Den 12en ditto²** presentibus alle den
SchepenenWigbolt de Wael, Bailliuw van Schoonhoven
en de den Lande van Beloys, Eysscher
contra

Jacob Albertsz. gearresteerde, eysch doen

Tot condemnatie van thien gulden vermits hij gequest heeft Crijn Pouwels Foppen cum expensis.

De gedaegde versocht copy ende dach tot dinxdach.

p. 1**Den 17en ditto³** presentibus Dirck Cluyt ende
Gerrit Pouwelsz. en Hulst, SchepenenWigbolt de Wael, Bailiuw van Schoonhoven
en de den Lande van Beloys, Eysscher
contraJacob Albertsz. gearresteerde
t' antwoordenDe gearresteerde seyt dat Crijn Pouwelsz. sijn contrapartij eerste aen vegter is geweest tegen s
welcke agrecie hij sijn lijff heeft moeten difen deren de ende verweeren. Concludeert oversulcx
volgens de keure deser stede tot absolutie.Schepenen stellen partijen uyt tegen s den naesten rechtdach ende ordonneren den gedaegdens
als dan hare defen sien ten wedersijden in te bren gen.**p. 2**Idem Eysscher
contra
Floris Adriaensz. ende Adriaen Sas
gedaegdens 't 2e default te begeerenTot condemnatie van tweemaal thien gulden, vermits sijlyuden tot twee verscheyden reysen hare
messen jegen s den andere uytgetogen hebben mits d'een betaalen de d' andere bevrijt sal sijn
cum expensis.

Floris Adriaensz. present copy ende dach.

¹ Dinsdag 8 januari 1609.² Zaterdag 2 januari 1609.³ Donderdag 17 januari 1609.

Jan Thonisz. Soos gedaegde
t' antwoorden

De gedaegde voor antwoord seyt dat van allen ouden tijden geobserveert is dat als eenige gilden vergadert sijn ende aldaer een ich vechten is ofte geschil valt de boeten ende correctien der selver competeren den deken s ofte hoefmans van den selven gilde ten profijte van de gemeene gildebroeders. ende alsoo het gevecht daerom hier questie is gevallen in de vergaderinge van de schippersgilde soo concludeert hij gedaegde tot absolutie van de instantie cum expensis.

Overmeer: ontkennende bij expresse ende gealligeerde observantien concludeert tot rejectie van de geproponeerde exceptie ende dat de gedaegdens sullen werden gecondemneert ten principale te antwoorden cum expensis.

Den excipient voor replyck bij antwoordt.

D' excipient neemt disposityff in faicten.

p. 6

Den 28en februari anno 1619¹

presentibus Grip, Cluyt, Hulst,
Thonis Sybrantsz. ende Flaminck, Schepenen

Wigbolt de Wael, Bailliuw over Schoonhoven ende de
Landen van Beloys, Eysscher

contra

Dirck Joris alias Struyst gedaegde eysch doen

Tot condemnatie van twintich guldens vermits hij gequetst heeft Bouwen Barentsz. contrarie den placcate cum expensis

1e default

p. 7

Idem Eyscher

contra

eodem gedaegde ut supra

Tot condemnatie van twintich guldens vermits hij gequetst heeft Jan Joriaensz. sijn broeder contrarie den placcate cum expensis

1e default

p. 7

Den 7en marty anno 1619² presentibus

Grip ende Flaminck, Schepenen.

Wigbolt de Wael, Bailliuw
van Schoonhoven ende de
Landen van Beloys,

contra

Jacob Aelbertsz. gearresteerde
alsnoch t' antwoorden

De gearresteerde concludeert voir nyet ontfanckelijck om reden bij monde gededuceert ende tot absolutie cum expensis.

Overmeer debatterende t' bewijs van den gedaechde bij insufficientie persisteerde voor replyck.

Den gedaegde voir duplyck bij antwoordt.

Partijen versoecken sententie.

¹ Donderdag 28 februari 1619.

² Donderdag 7 maart 1696.

De Edele Heeren van de Gerechte deser stede appointeren partijen tot recollementen van de certificationen.

p. 7 Idem Eysscher
 contra
 Claes Jacobsz. Hoeck gedaegde
 eysch doen.

Tot condemnatie van vijftich gulden vermits hij contrarie den edicte deser stede den heeren Borgemeesteren achter haer rugge met woorden heeft geinjurieert als geseyt hebbende onder reverentie gesproocken dat hij den bruy van de Borgemeester hadde cum expensis.

De gedaegde versocht copy van't edict ende voor antwoordt ontkent onbehoorlijck van den Borgemeester gesproocken te hebben, concludeert mitsdien tot nyet ontfanckelijck ende absolutie van den eysch met de kosten.

Overmeer persisteert voir replyck bij sijn eysch.

Den gedaegde voir duplyck bij sijn antwoordt.

Hemert socht copie van des Eysschers bewijs.

Mijne Edele Heeren accorderen de gedaegde copie uut het edict.

p. 7 Idem Eysscher
 contra
 Eodem gedaegde ut supra

D' Eysscher alsoo de gedaegde hem heeft onderstaen den heeren Magistraeten biliet an 't stucken te scheuren ende oock buyten de [doere] te weken ende in grote vilipendie ofte cleynachtige van de selve heeren Magistraten concludeert ten fine den gedaegde daerover arbitralijck te werden gecorrigeert tot discretie van desen rechter cum expensis.

De gedaegde heeft versocht verclaringen bij wie 't biliet in questie geschreven ende getekent was.

D' Eysscher seyde 't biliet geschreven te wesen bij den secretaris.

De gedaede voir antwoordt ontkent eenich autentyc biliet gescheurt te hebben ende mitsdien concludeert tot niet ontfanckelijck.

Overmeer persiteert voir replyck bij sijn eysch.

Den gedaegde voir duplyck bij sijn antwoordt.

Mijne Edele Heeren van de Gerechte deser stede houden de saecke in state ordonneren nyettemin dat partijen bij malcanderen sullen comen om te sien off sij kosten accorderen soo nyet dat sij wederom voir 't Gerecht sullen compareren. Coram Grip, Cluyt, Hulst, Arien Jansz. Flaminck ende de Leeu, Schepenen.

p. 7 Idem Eysscher
 contra
 Jan Thonisz. Soos gedaegde te dienen
 van bewijs

D' Eysscher renuncieert van productie

De gedaegde dach.

p. 8 Idem Eysscher
contra
Dirck Jorisz. Struyst gedaegde
't 2e default te begeren

Tot condemnatie van twintich guldens vermits hij sijn mes getogen ende daermede gequetst heeft Bouwen Barentsz. cum expensis.

2e default.

Schepenen houden de saecke in state ende ordonneren de hooftmans van den gilden van de twee naestgelegen steden attestatie te lichten roerende wat de ordonantie der selver ende 't schippersgilde op 't stuck van de vechtinge ende breucke soude mogen wesen.

p. 8 Idem Eysscher
contra
Eodem gedaegde ut supra

Tot condemnatie van 20 guldens vermits hij sijn mes getogen ende daermede gequetst heeft Jan Joriaensz. cum expensis.

Schepenen uts ut supra.

p. 8 Idem Eysscher
contra
Faes Lenertsz. 't 2e default
te begeren

De gedaegde purgeren de deffault versocht eysch te hooren.

D' Eysscher concludeert tot betalinge van twintich gulden vermits hij met een can geslagen ende gequetst heeft Claes Reyersz. Crab cum expensis.

Alsoo Faes Lenertsz. onderstaen heeft Claes Reyersz. Crab met een can te te quetsen. Soo is 't dat Mijn Edele Heeren van den Gerecht alhier de gedaegde condemnieren in de somme van vijff Carolus gulden ende inde kosten gedaen. Ontseggen de den heer Eysscher sijn vordere eysch ende conclusie. Actum coram Grip, Cluyt, Hulst, Adriaen Jansz. Thonis Sybrantsz. Flaminck, die Leeu.

p. 8 Idem Eysscher
contra
Bartholomeus Sijs gedaegde
't antwoorden

D' Eysscher versochte versteck van antwoord ende admissie om te mogen dienen van intendit.

p. 9 Idem Eysscher
contra
Len ert Faesz. als vader ende
voocht van zijn zoon gedaegde eysch doen

Tot condemnatie van 25 gulden vermits sijnen zone contrarie 't edict deser stede hem onderstaen heeft verscheyden insolen tien in de kercke deser stede te gebruycken cum expensis.

In state tot maendach.¹

¹ Maandag 11 maart 1619.

p. 9 Idem eyscher
 contra
 Jan Neelemans ende Dirck
 Willemsz. gedaegdens eysch doen

1^e default.

p. 9 Idem Eyscher
 contra
 Jan Buyensz. Cornelis Carstiaensz.
 Gillis Heyndricxz. ende Willem
 uyt het weeshuys gedaegdes eysch doen

Ten fine de gedaechdens arbitralijck sullen werden gestraft tot discretie van Edele Mijne Heeren alhier vermits sijluyden haer onderstaen hebben de persoon van Dirck Willemsz. sijnen dienst van luyen in de kerck deser stede gedaen hebben de nae te lopen te slaen ende te stoten, ende noch dagelijcx verscheyden insolen tien gegeven aen voorsz. Dirck Willemsz. sijn gebruyckende.

Mijn Edele Heeren houden de saeck in state.

p. 9 Idem Eysscher
 contra
 Aert ende Hendrick Jacobsz.
 soons gedaegdens
 eysch doen

1e default

p. 10 **Den 8en marty anno 1619¹** presentibus
 Cluyt ende de Leeu

Den Eysscher
 contra
 Claes Jacobsz. Houck gedaegde
 om sententie te begeren alsoo
 partijen nyet en sijn geaccordeert

Den Eysscher versocht sententie.

Alsoo Claes Jacobsz. Hoeck hem onderstaen heeft het biliet in den eysch gementioneert tot cleynachtige van den Edele Heeren Borgemeesters in stucken te scheuren. Soo is 't dat Mijn Edele Heeren van den Gerechte alhier de gedaegde condemneren in de somme van thien Carolus gulden ende inde kosten ten processe gevallen tot tauxatie ende moderatie van Schepenen. Ontseggen de de heer Eysscher sijn vordere eysch ende conclusie. Actum coram Grip, Cluyt, Adriaen Jansz. Thonis Sybrantsz. Flaminck ende Dirck de Leeu, Schepenen.

p. 10 **Den 19en April anno 1619²** presentibus alle
 de Schepenen

Wigbolt de Wael, Bailiu van
 Schoonhoven ende de Landen van Beloyes,
 Eysscher
 contra
 Claes Jacobsz. Hoeck, gedaegde

¹ Vrijdag 8 maart 1619.

² Vrijdag 19 april 1619.

p. 13 **Den 16en July anno 1619**¹ presentibus
Grip ende Hulst, Schepenen

Wigbolt de Wael, Bailiu van
Schoonhoven ende de landen van
Beloy, Eysscher
 contra
Theens Aertsz. gedaegde tweede default
te begeren

2e default ende derde citatie.

p. 13 Idem Eysscher
 contra
Neeltgen droncken Willemen sententie
te begeren

De gedaegde present ontkent den eysch.

p. 13 Idem Eysscher
 contra
Seger de Gortman gedaegde sententie
te begeren

Schepenen houden de saecke in advys om redenen.

p. 13 Idem Eysscher
 contra
Marichgen Huygen gedaegde sententie
te begeren

In advys

p. 13 Idem Eysscher
 contra
Leen dert Faesz. gedaegde sententie te begeren

In state tot donderdach.²

p. 14 Idem Eysscher
 contra
Dirck Struyst gedaegde
sententie te begeren.

In state tot donderdach.³

p. 14 Idem Eysscher
 contra
Jan Thonisz. Soos gedaegde sententie
te begeren

¹ Dinsdag 16 juli 1619.

² Donderdag 18 juli 1619.

³ Ibidem.

p. 17 Idem Eyscher
 contra
 Seger Jansz. de Gortman gedaegde
 t' antwoorden

Schepenen gehoort hebbende den eysch ende conclusie van den Officier op de gedaegde gedaen ende genomen, ontseggen den Eyscher den selven, absolverende den gedaegde daer van mits desen ende compt Eyscher den costen om redenen. Actum ut supra.

p. 17 Idem eyscher
 contra
 Marichgen Huygen gedaegde t' antwoorden

p. 18
 A. Idem eyscher
 contra
 Neeltgen Willems gedaegde t' antwoorden

p. 18
 A. Idem eyscher
 contra
 Theens Aertsz. gedaegde t' antwoorden

p. 18 **Den 3en octobris anno 1619¹** presentibus
 Hulst ende Adriaen Jansen² Schepenen

Wigbolt de Wael, Bailiu van Schoonhoven
 en de de Landen van Beloys, Eyscher
 contra

Claes Jacobsz. Hoeck gedaegde
 sententie te begeren

Schepenen sullen aencomende dingsdach dese saecke decideren ten ware den gedaegde interen³ den Officier contentierde.

p. 18⁴ Idem Eyscher
 contra
 Bartholomeus Sijs gedaegde
 sententie te begeren

Schepenen vermits de gedaegde twee verscheyden gijselingen in de saecke tusschen hem ende Jan Coninck niet heeft geobedieert. Condemneren hem in de somme van 4-10 ten ware hij bij eede [milde] verklaren.

Heer Rodenburch gecontenteert te hebben voir ende aleer hij van den tegen woordighen officier was [gecauseert] ende condemneren de gedaegde in de costen van desen [processe]. [Actum] ut supra. [Coram] [alle] [de] Schepenen, dempto Cluyt, [Thonis] Sybrantsz. [de Leeu].

-0-0-0-0-

¹ Donderdag 3 oktober 1619.

² Van Berkum (1762) 585. Identiek aan Adriaan Jansze van Vredenrijk, die in 1621 burgemeester is ?

³ *GTB*. Interen; Doen verdwijnen, te niet doen. Hier (vermoedelijk) in de betekenis van de de zaak in de minne schikken.

⁴ Laatste gedeelte van de akte zeer slecht leesbaar door vochtinwerking.